

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. У статті розглядається управління логістикою підприємств. Проаналізовано причини труднощів, що виникають при впровадженні нового методу управління. Розкрито сутність основних наукових методів управління логістикою. Систематизовано та охарактеризовано підсистему організації логістичного управління підприємством.

Ключові слова: логістична концепція; логістичний ланцюг; логістичні підсистеми; логістичні цілі; логістичні принципи; конкурентоспроможність; конкурентна перевага.

THE MEANING AND ROLE OF THE LOGISTICS MANAGEMENT IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF ENTERPRISE

Abstract. This article discusses the management of enterprise logistics. The reasons of difficulties arising at introduction of a new method of management are analyzed. The essence of the main scientific methods of logistics management is identified. The subsystem of the organization of logistic management of the enterprise is systematized and characterized.

Keywords: logistics concept; logistics chain; logistics subsystem; logistics goals; logistics principles; competitiveness; competitive advantage.

В останні роки економіка України зазнала дефолту. Нестабільність політичної та соціально-економічної ситуації, тривалі кризи та військові дії негативно позначились на стані та розвитку підприємств у всіх галузях економіки. Для того, щоб зберегти і розширити свої позиції на ринку, компанія повинна повною мірою реагувати на всі зміни в навколишньому середовищі. Але існують шляхи вирішення цих проблем, одним з яких є метод концепції управління логістикою.

Метою дослідження є теоретично довести переваги використання концепції логістики управління підприємством.

Етапом розвитку економіки України є постіндустріальна епоха. Це необхідність побудови інтелектуального суспільства з точки зору інтеграції глобальних економічних процесів, інформатизації та глобалізації, організації, а також здійснити демократизацію на основі інноваційних та інвестиційних моделей [1].

Для того, щоб підприємство ефективно існувало та отримувало конкурентну перевагу на ринку, воно повинно здійснювати обов'язкову та постійну організаційно-технологічну реорганізацію. Це дозволить наблизити фактичний рівень виробництва до найкращого проекту. Без постійної гнучкості компанії щодо адаптації до мінливих ринкових умов така реорганізація неможлива. Основним методом розробки цієї моделі є загальна економічна логістика, особливо управління.

Основні передумови для виходу української економіки в сферу управління логістикою мають свої особливості, такі як тимчасові та довгострокові фактори, такі як розмір та географічне розташування країни, а також обсяг і тип ресурсів [2].

Об'єктивна причина полягає в тому, що методологічна основа впровадження логістики в реальний сектор української економіки недосконала.

Суб'єктивними причинами є відсутність кваліфікованих фахівців з логістики та небажання керівників змінювати свої стереотипи роботи в контексті загально низької правової та управлінської культури.

Організація логістики, логістична система та логістичний ланцюг поставок підприємства є важливими факторами, що підтримують організацію ефективного управління логістикою як сутності

управління підприємством у вузькому розумінні (управління матеріальними ресурсами) та широкому сенсі [5, с. 365].

У традиційних методах управління кожна ланка логістичного ланцюга має власну систему управління, орієнтовану на власні цілі та стандарти ефективності. Кінцевий матеріальний потік усього логістичного ланцюга є вихідним потоком останньої ланки. Параметри отримуються за допомогою незалежних операцій управління, які виконуються послідовно в кожній ланці логістичного ланцюга. Тому з точки зору загальних цілей управління вони стихійні.

Відповідно до логістичного методу, управлінські операції додаються єдиною системою управління логістикою до нового матеріального потоку від кінця до кінця.

Метод логістики управління підприємством спрямований на спрощення процесів в керованій системі з точки зору єдиного матеріального ланцюга, тому управління логістикою є цілеспрямованим впливом на логістику для синхронізації їх взаємодії та досягнення синергії [2].

Управління логістикою є цілеспрямованим впливом на часово-просторовий баланс бізнес-процесів, пов'язаних з формуванням потоків матеріальних та нематеріальних активів. Його метою є ефект синергії, який відображається в чистому грошовому потоці підприємства [1]. Управління логістикою можна розглядати як замкнутий цикл управління, який постійно повторюється. [3, с. 12].

Концепція логістики декларує, що необхідно визначити та реагувати на особисті потреби споживачів, спрямовуючи наявні ресурси на їх повне задоволення. Основна ідея полягає в тому, що ці компанії матимуть найбільший успіх, а поєднання всіх їхніх продуктивних дій може відповідати сподіванням споживачів. [4, с. 114].

Характеристики управління логістикою та загального управління можна узагальнити так: Основною формою управління логістикою є вплив відповідного головного органу (менеджера) управління на його мету (логістичну систему). Тип діяльності, що здійснюється безперервно в часі та просторі; як процес він здійснюється з чіткою структурою та логічною послідовністю різних етапів; він завжди підкоряється певним цілям і завжди характеризується певними результатами; управління вимагає раціональне використання необхідних ресурсів, і це відбувається в умовах ризику та невизначеності [6]. Загальною метою управління логістикою є усвідомлення та координація економічних вигод прямих та непрямих учасників бізнес-процесів.

У процесі управління логістикою підприємства управління логістикою включає такі підсистеми: постачання, складування, транспортування, виробництво та збут.

Підсистема постачання спрямована на підвищення ефективності шляхом вибору кваліфікованих постачальників.

Складська підсистема передбачає впровадження складської технології для вдосконалення складських процесів.

Транспортна підсистема забезпечує обґрунтований план постачання та розвиток транспортних шляхів.

Виробнича підсистема реалізує методи управління запасами.

Підсистема продажів призначена для систематичного дослідження ринку, підвищення швидкості обробки та обробки замовлень.

Завданням логістики є комплексне управління наскрізним потоком матеріалів. Концепція управління логістикою впливає майже на всі аспекти формування корпоративних прибутків і збитків. Отже, відповідні зміни в логістичній стратегії вплинуть на фінансові показники діяльності підприємства та допоможуть забезпечити довгострокову життєздатність підприємства.

Управління логістикою є основною підсистемою загальної системи управління підприємством, яка спрямована на реалізацію стратегічних і тактичних цілей розвитку підприємства. Вчені виділили велику кількість принципів реалізації управління логістикою, особливо: принципи системного підходу; загальні витрати; глобальна оптимізація логістичної координації та інтеграції; використання теорії компромісу для перерозподілу витрат; відмова виробляти загальну технологію та підйомно-транспортне обладнання; розвиток логістичних послуг Принципи моделювання, інформаційної та комп'ютерної підтримки; розробка необхідних підсистем; TQM (повне управління якістю) - загальний менеджмент якості; всі функції та технічні рішення в гуманізованій логістичній системі; стабільність та адаптивність [7].

Діяльність підприємства як логістичної системи, тобто системи, що підпорядковується логістичному управлінню, може бути представлена поділом на три етапи [5]:

1. постачання логістики, що означає комплексне планування, управління та фізичну обробку потоку матеріалів, сировини, компонентів та відповідний інформаційний потік від постачальника сировини до початкового складу виробництва;

2. виробнича логістика, включаючи управління процесами від початку виробництва до продажу продукції до продажу;

3. розподільча логістика, охоплює управління рухом готової продукції до споживачів.

Основною особливістю управління логістикою є систематична та комплексна організація та здійснення руху матеріалів та готової продукції від виробництва до кінцевого споживання.

Управління логістикою здійснюється на основі загальних принципів управління, які повинні враховувати конкретні умови логістичної діяльності. Принципи управління логістикою такі [3]:

- системність і складність, включаючи управління всіма процесами у взаємодії та координації різних стадій бізнес-процесів для оптимізації всієї логістичної системи;

- гармонізувати стандарти для оцінки ефективності всіх ланок логістичного ланцюга на мікро- та макрологічному рівні;

- організувати облік витрат для управління матеріалами та пов'язаною інформацією, фінансами та потоком послуг у всьому логістичному ланцюгу;

- активніше здійснювати використання інформаційних технологій та сучасних методів моделювання в управлінні логістичними системами тощо.

Отже, застосування принципів управління логістикою дозволить компаніям забезпечити високу конкурентоспроможність своєї продукції та послуг шляхом оптимізації витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізацією товарів, прискоренням обороту оборотних коштів та максимізацією задоволеності споживачів якісними товарами та послугами. обслуговування. Цього ефекту можна досягти шляхом значного скорочення матеріальних ресурсів та запасів готової продукції в галузях виробництва, постачання та збуту, скорочення виробничого циклу та циклу замовлення замовника, впровадження гнучкої автоматизації та роботизованого виробництва та досягнення швидкого переходу. Нові товари, канали збуту та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Фролова Л. В. Логістичне управління торговельним підприємством: теорія та методологія : дис... д-ра екон. наук / Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Донецьк, 2005. 289 с.

2. Забуранна Л. В. Логістичне управління підприємством: сутність та передумови розвитку. *Сталій розвиток економіки*. 2010. № 7. С. 120–123.

3. Крикавський Є. В. Логістика. Основи теорії: підруч. Львів : Національний університет “Львівська політехніка”, Інтелект-Захід, 2006. 454 с.

4. Моделі і методи логістичного управління суб'єктами господарювання й економікою регіону: монографія / Ларіна Р. Р., Череп О. Г., Грішин І. Ю., Ілаєва А. О. Сімферополь : ВД «АРІАЛ», 2011. 234 с.

5. Хаджинова О. В. Логістична стратегія управління витратами великого багатопрофільного промислового підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.06.01 „Економіка, організація і управління підприємствами”. Донецьк, 2006. 23 с.

6. Поканевич Ю. В. Управління, як складна багатовимірна категорія. URL: <https://core.ac.uk/download/files/404/11824824.pdf>.

7. Мельник О. В. Нові концептуальні підходи в логістиці. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

Тищенко Андрій Вячеславович – студент групи П-18б, Факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Безсмертна Оксана Владиславівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua

Andrij Tyshchenko – student, P-18b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Oksana Bezsmertna - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.
